

Podnět

Pracovní skupiny k porodnictví

k podpoře volby doprovodu k porodu během platnosti opatření v souvislosti s covid-19

Zpracovala: Pracovní skupina k porodnictví

V Praze dne 17. března 2021

Usnesení

Pracovní skupina k porodnictví

- a) se domnívá, že vládou opakovaně stanovované podmínky pro přítomnost třetí osoby při porodu ve zdravotnickém zařízení během platnosti krizových opatření v souvislosti s covid-19 dlouhodobě nepřiměřeně omezují volbu doprovodu k porodu a vytváří nerovné podmínky pro některé skupiny rodiček;
- b) doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby vyzvala vládu k přehodnocení bodu 3 krizového opatření přijatého usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 201 tak, že třetí osobou při porodu ve zdravotnickém zařízení bude moci být jakákoli osoba zvolená rodičkou, a to za splnění všech dalších podmínek uvedených v bodu 3.

Odůvodnění

Vláda usnesením ze dne 26. února 2021 č. 201¹ již po několikáté zakázala u všech poskytovatelů zdravotních služeb přítomnost třetí osoby při porodu ve zdravotnickém zařízení v případě, že nejsou splněny tyto podmínky:

- třetí osobou je druhý rodič dítěte nebo osoba žijící s rodičkou ve společné domácnosti,
- porod bude probíhat v samostatném porodním pokoji nebo boxu s vlastním sociálním zařízením,
- bude zamezen kontakt třetí osoby s ostatními rodičkami,
- třetí osoba se podrobí měření teploty před vstupem do porodního pokoje nebo boxu,
- třetí osoba má tělesnou teplotou nedosahující 37,0 °C a zároveň nemá příznaky onemocnění covid-19,
- třetí osoba používá chirurgickou roušku jako minimální ochranu dýchacích cest (používání improvizovaných nebo látkových roušek nepostačuje).

Pracovní skupina k porodnictví při vědomí současné složité situace související s covid-19 upozorňuje, že jedna z vládou opakovaně kladených podmínek přítomnost třetí osoby při porodu nesplňuje kritérium přiměřenosti a vytváří nerovné podmínky pro některé skupiny rodiček.

Byť předmětné opatření sleduje legitimní cíl v podobě ochrany zdraví ostatních rodiček a zdravotnického personálu, je v konfliktu s jinými oprávněnými zájmy a právy, zejm. právem na volbu doprovodu k porodu vyjádřeným v § 28 odst. 3 písm. e) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života

¹ Blíže viz <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABYLUNUVW>.

zakotvuje čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a zároveň čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Navíc **cíle, jehož má opatření dosáhnout, lze zajistit jiným způsobem nezasahujícím do základních práv příjemkyň zdravotní péče.**

Opatření dovoluje za **splnění všech dalších podmínek uvedených v bodu 3** doprovod ze strany druhého rodiče dítěte nebo osoby žijící s rodičkou ve společné domácnosti. Je však na rodiče samotné, koho si zvolí za doprovod. Omezením na otce dítěte či osoby žijící ve stejné domácnosti může docházet k nerovnému zacházení např. s rodičkami, otec jejichž dítěte nejví o dítě zájem (nežije s rodičkou), a které zároveň žijí samy v domácnosti, popřípadě pouze se svým předchozím dítětem. Například rodičky-samoživitelky tak za současného omezení nemají právo na doprovod. Obdobně rodičky, jejichž partner (otec dítěte) je například v zahraničí či v karanténě (či během porodu vykonává službu ve zdravotnickém zařízení), doprovod mít nemohou, protože s nimi kromě partnera v domácnosti zpravidla nikdo jiný nežije. Rovněž ženy, které by např. preferovaly doprovod ze strany porodní asistentky, dule, své sestry či matky nebo jiné blízké příbuzné, se kterou nesdílí stejnou domácnost, doprovod mít nemohou.

WHO ve svém *Doporučení k péči během porodu pro pozitivní porodní zkušenost* všem ženám se na dobu porodu doporučuje doprovod dle vlastního výběru.² Zajištění možnosti volby doprovodu k porodu dle vlastního výběru je důležité nejen z hlediska naplnění základních práv, ale i pro své nesporné zdravotní benefity, které rodiče přinášejí.

Stávající opatření je tedy nepřiměřené v tom, že vytváří neodůvodněné nerovné postavení a určitým skupinám rodiček znemožňuje zvolit si doprovod u porodu. Pokud je **možné eliminovat riziko pomocí dodržení všech dalších podmínek uvedených v bodu 3** předmětného opatření (měření teploty, samostatný pokoj nebo box apod.) u otců či jiných osob ze společné domácnosti, **musí být možné stejným způsobem eliminovat riziko u jakékoli další doprovázející osoby.**

Přiměřenost omezujících opatření by mělo Ministerstvo zdravotnictví ČR, resp. vláda průběžně vyhodnocovat s ohledem na aktuální epidemický vývoj a na aktuální rizika. Opatření není v současnosti přiměřené, neboť riziko nákazy zdravotnického personálu bylo výraznou měrou eliminováno proočkováním zdravotníků a zdravotnic. Riziko nákazy ostatních rodiček (a jejich doprovodu) je eliminováno prostřednictvím ostatních podmínek stanovených v bodě 3 krizového opatření přijatého usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 201. Také proto v současnosti nejsou dány důvody pro pokračující omezení svobodné volby doprovázející osoby ze strany rodiček.

Z výše uvedených důvodů Pracovní skupina k porodnictví doporučuje upravit bod 3 krizového opatření přijatého usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 201 následujícím způsobem:

[Vláda] zakazuje u všech poskytovatelů zdravotních služeb přítomnost třetí osoby při porodu ve zdravotnickém zařízení v případě, že nejsou splněny tyto podmínky:

- ~~– třetí osobou je druhý rodič dítěte nebo osoba žijící s rodičkou ve společné domácnosti~~
- ~~– porod bude probíhat v samostatném porodním pokoji nebo boxu s vlastním sociálním zařízením,~~
- ~~– bude zamezen kontakt třetí osoby s ostatními rodičkami,~~
- ~~– třetí osoba se podrobí měření teploty před vstupem do porodního pokoje nebo boxu,~~
- ~~– třetí osoba má tělesnou teplotou nedosahující 37,0 °C a zároveň nemá příznaky onemocnění covid-19,~~
- ~~– třetí osoba používá chirurgickou roušku jako minimální ochranu dýchacích cest (používání improvizovaných nebo látkových roušek nepostačuje).~~

² Český překlad částí dokumentů Světové zdravotnické organizace (WHO) vč. Doporučení k péči během porodu pro pozitivní porodní zkušenost je dostupný na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví ČR: <https://www.mzcr.cz/dokumenty-svetove-zdravotnicke-organizace-k-sexualnimu-a-reprodukcnimu-zdravi/>.